

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่กำลังพัฒนาในทุก ๆ ด้าน รัฐบาลได้ดำเนินการพัฒนามาเป็นเวลานานแล้ว ดังจะเห็นได้จากการมีแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ซึ่งแผนพัฒนา ฉบับที่ 3 ได้สิ้นสุดไปแล้วในปี 2519 และแผนที่ 4 ได้เริ่มใช้ใน พ.ศ. 2520-2524 จึงเห็นได้ว่าประเทศไทยได้เริ่มการพัฒนาอย่างจริงจังมาแล้วไม่น้อยกว่า 15 ปี เศรษฐกิจเป็นเรื่องที่สำคัญ การมีฐานะทางเศรษฐกิจก็จะช่วยให้ประชาชนอยู่ดีกินดี ขาดดุ้ดีขึ้น สามารถเอื้อเอื้อเผื่อแผ่ช่วยเหลือผู้อื่นได้ สังคมก็พลอยเป็นสุขไปค้วย ฉะนั้นจึงเห็นได้ว่าเศรษฐกิจเป็นแม่บทของการพัฒนาอื่น ๆ สิ่งหนึ่งซึ่งเป็นตัวจักรสำคัญของเศรษฐกิจก็คือ "สุขภาพ" ถ้าประชาชนมีสุขภาพดีผลผลิตที่ได้จากน้ำพักน้ำแรงของประชาชนย่อมต่อเนื่องและมีจำนวนเพิ่มตามความต้องการของประเทศ ทำให้ฐานะทางเศรษฐกิจของประเทศมีความมั่นคงขึ้น ดังที่ วันดี หุตะสิงห์ กล่าวว่่า

ในการที่ประชาชนจะมีสุขภาพดีได้นั้น พยายามเป็นผู้หนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค และบำบัดความพิการ เมื่อพยายามดูแลสุขภาพ ความสามารถของชนในการให้ความช่วยเหลือดูแลประชาชนในทุกข์จากโรค ในระยะเวลาอันสั้น ลดความพิการ ป้องกันโรคที่จะเกิดขึ้น และสั่งสอนประชาชนให้รู้จักระวังตนให้พ้นจากโรค และเพิ่มพูนสุขภาพของชนให้ดีขึ้น ยอมลดค่าใช้จ่ายในการรักษาความเจ็บป่วยและเพิ่มแรงงานในการฟื้นฟูเศรษฐกิจ เศรษฐกิจของชาติย่อมเพิ่มพูนขึ้น สภาพสังคมทั่วไปย่อมราบรื่น การพัฒนาประเทศอื่น ๆ ก็ย่อมสำเร็วจักตามความประสงค์ ประเทศไทยก็จะก้าวหน้าเท่าเทียมประเทศที่เจริญแล้ว¹

¹วันดี หุตะสิงห์, "พยายามกับการพัฒนาประเทศ" วารสารเพิ่มผลผลิต

โรงเรียนพยาบาลเป็นสถาบันวิชาชีพหนึ่ง ที่ตั้งขึ้นเพื่อเตรียมบุคคลผู้สามารถให้การพยาบาลเฉพาะแก่สังคม เตรียมผลิตคนที่มีความรู้ความสามารถให้ปฏิบัติงานด้านบริการพยาบาลให้แก่สังคมและประเทศชาติ มาตรฐานการพยาบาลในปัจจุบันและอนาคตขึ้นอยู่กับสถาบันการศึกษา ในการที่จะผลิตพยาบาลที่มีความสามารถในการปรับปรุงคัดแปลงวิชาชีพให้เหมาะสมกับความต้องการของสังคม โดยการนำเอาวิวัฒนาการทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่าง ๆ มาปรับปรุงการพยาบาลให้ก้าวหน้า เปลี่ยนแปลงแก้ไขทั้งในด้านบริการและการศึกษา ในด้านการศึกษาวิชาพยาบาลนั้น จุดประสงค์ส่วนใหญ่เพื่อให้ให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจในการให้บริการแก่ประชาชนในเรื่องของสุขภาพอนามัย และในการให้บริการนั้นจะต้องมีความสามารถในการพยาบาลที่สมบูรณ์แบบ (Comprehensive Nursing Care) ทั่วๆ ไป ซึ่งหมายถึงการให้การพยาบาล เพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคลทั้งทางร่างกาย จิตใจ และอารมณ์โดยพิจารณาถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลในแง่ของ อายุ เพศ เชื้อชาติ การศึกษา ฐานะเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ตลอดจนความเชื่อและท่าทีของบุคคลเหล่านั้น ดังนั้นจะเห็นว่าพยาบาลที่จะสามารถให้การพยาบาลที่สมบูรณ์แบบใดนั้น จะต้องประกอบด้วยความรู้พื้นฐาน มีประสบการณ์ ทักษะและปฏิภาณ ปัญญา เป็นเครื่องส่งเสริมให้สามารถปรับปรุงผลงานได้ และจะต้องมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และรับผิดชอบอย่างจริงจัง ซึ่งลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้จะบังเกิดขึ้นได้นั้นขึ้นอยู่กับระบบการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญ และผู้ที่จะต้องรับผิดชอบโดยตรงได้แก่ผู้บริหาร ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคม

โดยเหตุนี้การบริหารพยาบาลจึงถูกเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทั้งทางด้านการศึกษา และบริการพยาบาล เพื่อที่จะผลิตพยาบาลที่มีความสามารถให้บริการพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม ดังจะเห็นได้จากประวัติ

การบริหารพยาบาลในสมัยเริ่มแรกที่ผู้อำนวยการโรงเรียนพยาบาลต่าง ๆ จะทำหน้าที่รับผิดชอบ 2 ประการ กล่าวคือ ให้การศึกษาแก่นักเรียนพยาบาล และให้บริการพยาบาลแก่ผู้ป่วย ซึ่งงานทั้ง 2 แขนงนี้ ต่างก็มีความสำคัญเท่าเทียมกัน แต่เนื่องจากการให้บริการพยาบาลผู้ป่วยนั้น เป็นงานที่เร่งด่วน การศึกษาจึงถูกพิกอร์ไว้ก่อน สิ่งเหล่านี้จึงกลายเป็นสิ่งที่ฝังแน่นอยู่ในโรงพยาบาลทั่วไปว่า การศึกษาของพยาบาลเป็นเรื่องผลพลอยได้เท่านั้นเอง ส่วนสำคัญอยู่ที่งานของโรงพยาบาล ดังนั้นการปฏิบัติงาน และการศึกษานักเรียนพยาบาลจึงเป็นไปตามความต้องการของฝ่ายบริการพยาบาล ซึ่งแทนที่จะเป็นไปตามแผนการศึกษาที่วางไว้ เพื่อให้สนองความต้องการของฝ่ายบริการ หลักสูตรจึงถูกจัดใหม่ตามการวินิจฉัยของแพทย์ (Medical Diagnosis) และโรคระบบต่าง ๆ ในร่างกาย การศึกษาพยาบาลก็เป็นไปตามระบบการฝึกปฏิบัติงาน ซึ่งนักศึกษาได้เรียนรู้ตามแก่อากาศจะอำนวยและไม่ตรงตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ส่วนใหญ่ทฤษฎีที่ได้เรียนมาจากห้องเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับภาคปฏิบัติเลย การเรียนรู้ตลอดจนทัศนคติต่อวิชาชีพในด้านความเมตตา กรุณา และความเชื่อมั่นในตนเอง เกิดขึ้นได้โดยการเลียนแบบอย่างจากพยาบาลอาวุโส

ปัจจุบันนี้เป็นที่ยอมรับกันแล้วว่า การศึกษาพยาบาลไม่ได้แตกต่างไปจากการศึกษาวิชาชีพแขนงอื่น ๆ เลย วิชาชีพพยาบาลก็เหมือนกับวิชาชีพอื่นซึ่งต้องมีการฝึกปฏิบัติงานควบคู่ไปกับการเรียนภาคทฤษฎี และความสามารถในเชิงปฏิบัติเป็นผลจากการรู้จักประยุกต์สิ่งที่ได้เรียนรู้มากับสถานการณ์ที่เป็นจริง ฉะนั้นพยาบาลจึงต้องเข้าใจหลักการทางวิทยาศาสตร์อย่างลึกซึ้ง และสามารถที่จะประยุกต์ใช้ในการพยาบาลได้ ได้มีการวางแผนร่วมกันที่จะจัดการเรียนการสอนภาคทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติในคลินิคให้สัมพันธ์กัน โดยจัดลำดับการเรียนรู้ให้ส่งเสริมซึ่งกันและกัน ตลอดจนสนับสนุนการเรียนรู้ตามที่นักศึกษาต้องการ จัดหลักสูตรก็พยายามจัดตามปัญหาและความต้องการทางการพยาบาล และเน้นหนักที่หลักการซึ่งนักเรียนจะต้องเรียนรู้ที่จะประยุกต์ใช้ในการพยาบาลในสถานการณ์ที่แตกต่างกันออกไป ตลอดจนให้ตระหนักเสมอว่าการเรียนภาคทฤษฎีและการฝึกปฏิบัติ นั้นจะต้องเป็นของคู่กันส่งเสริมซึ่งกันและกัน โรงพยาบาลระดับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

เริ่มตระหนักถึงช่องว่างระหว่างการสอนและการปฏิบัติคือ สอนสิ่งที่ไม่ปฏิบัติไม่ได้และปฏิบัติสิ่งที่ไม่ได้สอน¹ และเริ่มมีความเห็นเช่นเดียวกับ อีลีเนอร์ ซี. แลมเบิร์ตเซน (Eleanor C. Lambertsen) ที่กล่าวว่า " การเปลี่ยนแปลงทางบริการพยาบาล ทำให้ต้องมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษา และขณะเดียวกันแนวความคิดใหม่ ๆ ทางด้านการศึกษาก็มีอิทธิพลต่อฝ่ายบริการด้วย "² ดังนั้นการบริหารการพยาบาลของโรงพยาบาลระดับมหาวิทยาลัยเหล่านี้ จึงถูกเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาเพื่อความเหมาะสม และถ้าเราจะพิจารณาให้ถี่ถ้วนส่วนใหญ่เราจะพบว่า การบริหารการพยาบาลจะเริ่มต้นจากการบริหารที่รวมเอาบริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาลเข้าด้วยกัน ต่อมาภายหลังจึงได้แยกการบริหารด้านบริการพยาบาลและการศึกษาออกจากกัน ดังตัวอย่างจากประวัติของวิทยาลัยพยาบาลสภากาชาดไทย ซึ่งกล่าวไว้ในวารสารพยาบาลดลองครบรอบ 48 ปี ของสมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย ว่า

ในพ.ศ. 2470 สภากาชาดไทยได้จัดรวมแผนกพยาบาลกับแผนกการศึกษาเข้าด้วยกันและแต่งตั้งหม่อมเจ้าหญิง มัทพรพ กมลวาทน์ เป็นหัวหน้าพยาบาลรับผิดชอบทั้งด้านบริการพยาบาลและโรงเรียนพยาบาล งานด้านบริการพยาบาลและด้านการศึกษาพยาบาลไคร่รวมกันอยู่จนถึง พ.ศ. 2513 เนื่องจากฝ่ายบริการพยาบาลได้ขยายออกไปและทางด้านการศึกษาก็ขยายรับนักเรียนจำนวนมากขึ้น สภากาชาดไทยจึงแยกโรงเรียนพยาบาลออกเป็นฝ่ายการศึกษาพยาบาลไม่รวมอยู่ในฝ่ายบริการพยาบาล แต่ละฝ่ายมีหัวหน้ารับผิดชอบ เมื่อสภากาชาดไทยปรับปรุงงานอีกครั้งหนึ่ง โรงเรียนพยาบาลจึงย้ายไปสังกัดอยู่ในสำนักงานกลางสภากาชาดไทย³

¹ฟารีศ อิบบราฮิม, "คิดคำนึงถึงการพยาบาลของเรา", วารสารพยาบาล 26 (มกราคม 2520). 20-21.

²Eleanor C. Lambertsen, "Changes in Practice Require Changes in Education," American Journal of Nursing 66(August 1966) : 178.

³สมาคมพยาบาลแห่งประเทศไทย, วารสารพยาบาลดลองครบรอบ 48 ปี (พระนคร: โรงพิมพ์ไทยศึกษา, 2518), หน้า 164-165.

และจากประวัติของโรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัย คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล แต่เดิมการบริหารการพยาบาลก็เป็นแบบที่รวมเอาบริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาลเข้าไว้ด้วยกัน โดยอยู่ภายใต้การบริหารของผู้ช่วยการพยาบาล (Director of Nursing) คนเดียวกัน จนกระทั่ง พ.ศ. 2515 จึงได้มีการประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี ในราชกิจจานุเบกษาฉบับพิเศษ เล่ม 89 ตอนที่ 103 วันที่ 7 กรกฎาคม 2515 เรื่องการแบ่งส่วนราชการในมหาวิทยาลัยมหิดล ให้ปรับภาควิชาโรงเรียนพยาบาลผดุงครรภ์และอนามัยซึ่งแต่เดิมขึ้นอยู่กับคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล เป็นคณะที่ 12 สังกัดมหาวิทยาลัยมหิดล ให้ชื่อว่า "คณะพยาบาลศาสตร์" ตั้งแต่วันที่ 23 มิถุนายน เป็นต้นไป ¹ตั้งแต่นั้นมาการบริหารด้านบริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาลจึงแยกจากกันโดยเด็ดขาด

ส่วนประวัติของโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดีนั้น ตามที่มีปรากฏในหลักสูตรอนุปริญญาพยาบาลและผดุงครรภ์และหลักสูตรปริญญาพยาบาลและผดุงครรภ์โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดีนั้นเมื่อ

โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดีอยู่ภายใต้ความควบคุมของภาควิชาพยาบาลศาสตร์ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของคณะแพทยศาสตร์ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี มหาวิทยาลัยมหิดล มีหน้าที่รับผิดชอบ 3 อย่าง คือ ใ้การศึกษาแก่เจ้าหน้าที่วิชาชีพ ผู้ช่วยในแขนงต่าง ๆ ให้บริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและทำการวิจัยเพื่อส่งเสริมสุขภาพของประชาชน ผู้อำนวยการโรงเรียนพยาบาลขึ้นโดยตรงต่อคณบดีคณะแพทยศาสตร์ แต่ประสานงานร่วมกับผู้อำนวยการโรงพยาบาลและหัวหน้าภาควิชาต่าง ๆ ทางฝ่ายแพทยศาสตร์ หัวหน้าแผนกต่างฝ่ายบริการของโรงพยาบาลต่าง ๆ ในอันที่จะร่วมมือในการให้บริการพยาบาลแก่ผู้ป่วย และกิจกรรมต่าง ๆ ทางด้านการศึกษา ผู้อำนวยการโรงเรียนพยาบาลและภาควิชาพยาบาลรับผิดชอบ โครงการพยาบาลทั้ง 2 ฝ่าย คือ การให้บริการพยาบาลแก่ผู้ป่วย และฝ่ายการศึกษาพยาบาล²

¹เรื่องเดียวกัน, หน้า 159.

²ภาควิชาพยาบาลศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี, หลักสูตรอนุปริญญาพยาบาลและผดุงครรภ์ และหลักสูตรปริญญาพยาบาลและผดุงครรภ์ โรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี, 2513, หน้า 39 (อัครสำเนา).

จากประวัติของโรงเรียนพยาบาลในโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยทั้ง 3 แห่งนี้ จะเห็นได้ว่าทั้ง 3 แห่ง เคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารการพยาบาลซึ่งรวมเอา บริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาลเข้าไว้ด้วยกันทั้งสิ้น แม้ในปัจจุบันภาควิชาพยาบาล ศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ โรงพยาบาลรามาธิบดี ซึ่งเป็นโรงพยาบาลมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ก็ยังคงการบริหารการพยาบาลซึ่งรวมเอาการบริหารพยาบาลและการศึกษาพยาบาลเข้าไว้ด้วยกัน เช่นเดียวกับเมื่อสมัยแรกเริ่ม ทำให้ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นพยาบาลคนหนึ่งมีความประสงค์ใคร่ที่จะศึกษาถึงความคิดเห็นของพยาบาลระดับต่าง ๆ ซึ่งเคยมีประสบการณ์ในด้านการบริหารการพยาบาลทั้ง 2 แบบที่กล่าวมาแล้วว่า มีความคิดเห็นอย่างไรต่อการบริหารการพยาบาลที่รวมเอาบริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาลเข้าไว้ด้วยกัน อันจะเป็นแนวทางไปสู่การปรับปรุงงานด้านบริหารการพยาบาลให้มีคุณภาพดีเหมาะสมยิ่งขึ้นในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

1. เพื่อสำรวจความคิดเห็นของพยาบาลระดับต่าง ๆ ที่มีต่อการบริหารการพยาบาลซึ่งรวมการบริหารด้านบริการพยาบาลและด้านการศึกษาเข้าไว้ด้วยกัน
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของพยาบาลระดับบริหาร ครูพยาบาล และพยาบาลประจำการที่มีต่อการบริหารการพยาบาลซึ่งรวมเอาบริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาลเข้าไว้ด้วยกัน ว่าแตกต่างกันหรือไม่
3. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของพยาบาลแต่ละสถาบันการศึกษาที่มีต่อการบริหารการพยาบาลซึ่งรวมเอาบริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาลเข้าไว้ด้วยกันว่าแตกต่างกันหรือไม่
4. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของพยาบาลที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันว่ามีความคิดเห็นต่อการบริหารการพยาบาลซึ่งรวมเอาบริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาลเข้าไว้ด้วยกันว่าแตกต่างกันหรือไม่

5. เพื่อเป็นแนวทางในการหาข้อเสนอแนะต่อฝ่ายบริหาร เพื่อหาทางแก้ไขปรับปรุงการบริหารการพยาบาลให้เหมาะสมยิ่งขึ้น โดยประมวลจากข้อค้นพบในการวิจัยนี้

ปัญหา

1. พยาบาลระดับบริหาร ครูพยาบาลและพยาบาลประจำการมีความคิดเห็นต่อการบริหารการพยาบาลซึ่งรวมเอาบริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาลเข้าไว้ด้วยกัน แตกต่างกันหรือไม่

2. พยาบาลในระดับครูพยาบาล เห็นด้วยกับ การบริหารการพยาบาลซึ่งรวมเอาบริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาลเข้าไว้ด้วยกัน มากกว่าพยาบาลในระดับอื่น ๆ หรือไม่

3. พยาบาลแต่ละสถาบันการศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารการพยาบาลซึ่งรวมเอาบริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาลเข้าไว้ด้วยกัน แตกต่างกันหรือไม่

4. พยาบาลที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารการพยาบาลซึ่งรวมเอาบริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาลเข้าไว้ด้วยกัน แตกต่างกันหรือไม่

สมมติฐานในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานในการวิจัยไว้ดังนี้

1. พยาบาลระดับบริหาร ครูพยาบาลและพยาบาลประจำการมีความคิดเห็นต่อการบริหารการพยาบาลซึ่งรวมเอาบริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาลเข้าไว้ด้วยกัน แตกต่างกัน

2. พยาบาลในระดับครูพยาบาล เห็นด้วยกับ การบริหารการพยาบาลซึ่งรวมเอาบริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาลเข้าไว้ด้วยกัน มากกว่าพยาบาลในระดับอื่น ๆ

3. พยาบาลแต่ละสถาบันการศึกษามีความคิดเห็นต่อการบริหารการพยาบาลซึ่งรวมเอาบริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาลเข้าไว้ด้วยกัน แตกต่างกัน

4. พยาบาลที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารการพยาบาล ซึ่งรวมเอาบริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาล เข้าไว้ด้วยกันแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตดังนี้ คือ

1. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นพยาบาลจากโรงพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล 2 แห่ง คือ โรงพยาบาลศิริราชและโรงพยาบาลรามาธิบดี โดยสุ่มตัวอย่างให้ได้พยาบาลระดับบริหาร ครูพยาบาล และพยาบาลประจำการ ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมาแล้วอย่างน้อย 3 ปี คัดเลือกให้ได้กลุ่มละ 30 คนในแต่ละโรงพยาบาล
2. ในการวิจัยมุ่งศึกษาความคิดเห็นของพยาบาลเกี่ยวกับการบริหารการพยาบาล ซึ่งรวมเอาบริการพยาบาลและการศึกษาเข้าไว้ด้วยกัน เฉพาะค่านบริการพยาบาลและค่านการศึกษายาบาลเท่านั้น
3. ใช้แบบสอบถามความคิดเห็นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ
 - 4.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) ได้แก่ ระดับพยาบาล สถาบัน และวุฒิการศึกษา
 - 4.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ความคิดเห็นต่อการบริหารการพยาบาล

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้คาดว่าจะได้รับประโยชน์จากผลของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารจะได้ทราบว่าพยาบาลทั้ง 3 ระดับมีความคิดเห็นต่อการบริหารการพยาบาลซึ่งรวมเอาบริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาลเข้าไว้ด้วยกันอย่างไร

2. เพื่อที่จะทราบว่าพยาบาลแต่ละระดับมีความคิดเห็นต่อการบริหารการพยาบาล ซึ่งรวมเอาบริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาลเข้าไว้ด้วยกัน แตกต่างกันอย่างใด

3. ผลการวิจัยที่ได้จะทำให้ทราบว่า การบริหารการพยาบาลซึ่งรวมเอาบริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาลเข้าไว้ด้วยกัน กับการบริหารการพยาบาลซึ่งแยกงานด้านบริการพยาบาลออกจากงานด้านการศึกษา โดยเด็ดขาดประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงไร และจะได้นำเอาข้อเท็จจริงที่ได้ไปปรับปรุงการบริหารงานให้ดียิ่งขึ้น

ข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยถือว่า

1. แบบสอบถามที่สร้างขึ้นสามารถวัดความคิดเห็นต่อการบริหารการพยาบาล ซึ่งรวมเอาบริการพยาบาลและการศึกษาพยาบาลเข้าไว้ด้วยกัน ทั้งทางด้านการศึกษาและด้านบริการพยาบาลได้

2. ข้อความแต่ละข้อของแบบสอบถามความคิดเห็นให้แต่ละด้านมีความสำคัญเท่า ๆ กัน

3. กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จะตอบสนองต่อข้อคำถามของแบบสอบถามตรงตามความคิดเห็นที่เขามีอยู่จริง

ความจำกัดของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีความปรารถนาที่จะทำการวิจัยให้ได้ผลดีที่สุด แต่อาจจะเกิดข้อบกพร่องขึ้นได้ จากสาเหตุดังต่อไปนี้

1. การวิจัยครั้งนี้ได้รวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบสอบถามเพียงอย่างเดียว
2. การวิจัยครั้งนี้ได้รวบรวมข้อมูลจากการสุ่มตัวอย่างประชากรมาเพียงสถาบันละ 90 คน ฉะนั้นข้อมูลที่นำมาศึกษาอาจไม่สมบูรณ์พอที่จะเป็นตัวแทนของพยาบาลทั้งหมด

3. การตอบแบบสอบถามของตัวอย่างประชากรอาจคลาดเคลื่อนเพราะ ผู้ตอบ
 คำนึงถึงส่วนได้ส่วนเสียในการตอบครั้งนี้

คำจำกัดความ

คำจำกัดความที่ใช้สำหรับการวิจัยครั้งนี้

ความคิดเห็น (Opinion) หมายถึง ความคิด ความรู้สึกเฉพาะตัวของ
 บุคคลที่สนองต่อคำถามในแบบสอบถามความคิดเห็นฉบับนี้ โดยไม่มีผู้วินิจฉัยว่าถูกหรือผิด
 ดีหรือไม่ดี

พยาบาล หมายถึง ผู้ที่สำเร็จหลักสูตรวิชาการพยาบาลคุณวุฒิและอนามัย
 ได้ขึ้นทะเบียนประกอบโรคศิลป์แล้ว ไม่ว่าจะผู้นั้นจะได้รับปริญญาบัตร อนุปริญญาบัตร หรือ
 ประกาศนียบัตร และอาจจะทำหน้าที่ทางด้านการบริการ ด้านการสอน หรือด้านการบริหาร

พยาบาลประจำการ หมายถึง พยาบาลที่ปฏิบัติงานอยู่ในหอผู้ป่วยต่าง ๆ ซึ่ง
 ทำหน้าที่ให้บริการแก่ผู้ป่วยโดยตรง

ครูพยาบาล หมายถึง พยาบาลที่มีหน้าที่รับผิดชอบในงานด้านการสอนภาคทฤษฎี
 หรือภาคปฏิบัติแก่นักศึกษาพยาบาล หรือนักเรียนผู้ช่วยพยาบาล ไม่ว่าจะ เป็นครูพยาบาล
 ประจำหอผู้ป่วย หรือครูพยาบาลที่ปฏิบัติงานประจำอยู่ในโรงเรียนพยาบาลหรือภาควิชาพยาบาล
 ก็ตาม

พยาบาลระดับบริหาร หมายถึง พยาบาลซึ่งทำหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการ
 ตรวจสอบ ดูแล ควบคุม บังคับบัญชา ตลอดจนรับผิดชอบต่องานที่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติ
 ทั้งในด้านการศึกษานักศึกษาพยาบาลทุกระดับ และในด้านการพยาบาลต่อผู้ป่วยที่เข้า
 มารับการรักษาในโรงพยาบาล ซึ่งได้แก่ คณบดี หัวหน้าภาควิชา ผู้ตรวจการหรือผู้ประสานงาน
 พยาบาล พยาบาลหัวหน้าตึก หรือ Clinical Associate เป็นต้น

การบริการพยาบาล (Nursing Service) หมายถึง กิจกรรมเกี่ยวกับการให้บริการผู้ป่วย โดยการนำความรู้ทางวิทยาศาสตร์และคิดปมาประยุกต์ใช้ เช่น การวางแผนการพยาบาลสำหรับผู้ป่วย การดูแลผู้ป่วยให้ได้รับความสุขสบาย การป้องกันโรค การให้คำแนะนำเกี่ยวกับค่านการส่งเสริมสุขภาพอนามัย เป็นต้น

การศึกษาพยาบาล (Nursing Education) หมายถึง งานที่เกี่ยวกับการจัดหลักสูตรและการเรียน การสอน เช่น เป็นผู้สอน เตรียมการสอน ตรวจสอบ และรวมถึงการดูแลและแนะนำนักศึกษาหรือนักเรียนผู้ช่วยพยาบาลทั้งทางด้านทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เป็นต้น

การบริหารการพยาบาล (Nursing Administration) ในที่นี้หมายถึง การรับผิดชอบเป็นหัวหน้าในการจัดการตรวจตรา ดูแล ควบคุม บังคับบัญชา ตลอดจนรับผิดชอบต่องานที่อยู่ใต้มงคับบัญชาเหล่านั้น ใภ่ปฏิบัติ ทั้งในด้านการให้การศึกษแก่นักศึกษาพยาบาลทุกระดับ และในค่านให้บริการพยาบาลต่อผู้ป่วยที่เขามารับการรักษาในโรงพยาบาล

โรงพยาบาลมหาวิทยาลัย (University Hospital) หมายถึง โรงพยาบาลซึ่งใช้เป็นสถานที่ฝึกภาคปฏิบัติของนักศึกษามหาวิทยาลัย และ/หรือ โรงพยาบาลที่รัฐบาลจัดตั้งขึ้นเพื่อจุดมุ่งหมาย 3 ประการคือ เพื่อให้การศึกษาแก่เจ้าหน้าที่วิชาชีพ ผู้ช่วยในแขนงต่าง ๆ ให้บริการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย และทำการวิจัยเพื่อส่งเสริมสุขภาพของประชาชน ซึ่งการวิจัยครั้งนี้หมายถึง โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยมหิดล 2 แห่ง คือ โรงพยาบาลอรามา-ซิมต์ และ โรงพยาบาลศิริราช

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย